

Sřední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 14.3.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_16_CJ_NP1

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,

Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

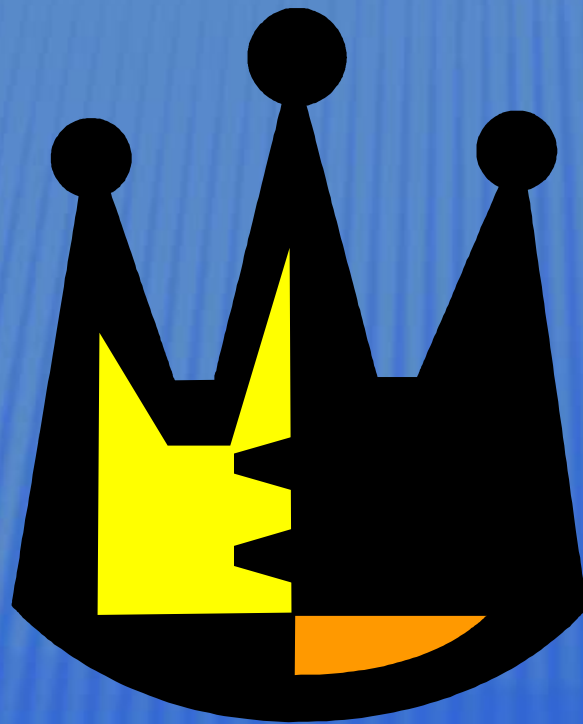
Tematický okruh: Česká literatura ve 2. polovině 19. století

Téma: Karel Havlíček Borovský, Král Lávra

Metodický list/anotace: Rozbor díla za pomoci ukázek s použitím interaktivní tabule

× KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

× KRÁL LÁVRA

- × "Byltě jednou jeden
- × starý dobrý král,
- × ale je to dávno,
- × taky od Čech dál,
- × troje moře, devatery hory
- × dělí kraj ten od české komory,
- × kde on panoval.

- × ...

- × Posud krále Lávrů
- × chválí irský lid
- × nebyl ani tyran,
- × nebyl taky žid,
- × nenabíjel cizím svoji kasu,
- × rekrutýrkou nesužoval chasu,
- × nedal chudé dřít.

Jenom jednu slabost
ten král dobrý měl,
že jest na holiče
tuze zanevřel,
dal se holit jenom jednou v roce,
vlasy dlouhé na krku široce
nosil jak roj včel.

Horší ještě bylo,
vždy na letnice,
jak očistil holič
královské líce,
čekala jej podivná odplata,
nic na stříbře, ale skrze kata,
to šibenice!“⁽¹⁾

× Co připomíná začátek básně?

× Pohádku.

× Jak jinak začínají pohádky?

× Za devatero horami...

× Bylo nebylo...

× Co jsme se dozvěděli o králi Lávrovi?

× Lidé ho chválili, vládl dobře, jen měl jednu **slabost**, jednou za rok nechal popravit holiče, který ho ostříhal a oholil.

× ⇒ parodie na pohádky o hodných vladařích

- x „Padl los, ach, padl:
- x Letos Kukulín
- x Bude holit krále,
- x Staré vdovy syn,
- x Jak to stará vdova uslyšela,
- x Omdlévala ustrašená celá:
- x „Ach, můj Kukulín!“
- x ...
- x „Králi, pane králi,
- x syn můj jedinej,
- x Proboha tě prosím,
- x Slitování měj!
- x Co si počnu, já ubohá vdova,
- x Raděj sama umřít jsem hotova,
- x Jen mi syna dej!“
- x

Král se na ty řeči
velmi zastyděl,

...

„Přistup, synku, blíže sem ke trůnu
i pod baldachýn.

„Přisahej, že smlčíš

na věčné časy,

co jsi na mé hlavě

viděl pod vlasy,

pak se tobě neublíží v ničem

a ty budeš mým dvorním holičem

po všechny časy.“

Těšili se lidé,

že ten dobrý král

jedinkou svou chybu

vymluvit si dal.“⁽²⁾

- × Převypravujte, co se stalo.
- × Byl vybrán Kukulín, jediný syn vdovy, která se za něj přimlouvá u krále, nabízí svůj život. Za to, že nikomu neřekne, co viděl, se stane královským holičem.
- × Lidé se radovali z toho,
- × že král už je bez chyb.

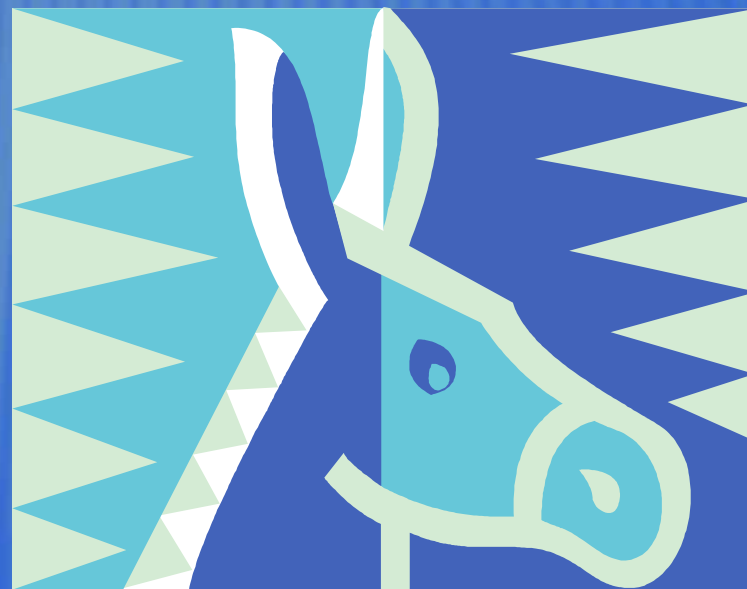
- × Kukulína tajemství tížilo, trápil
- × se, až mu maminka poradila,
- × aby zašel k poustevníkovi. Ten
- × mu prozradil, že u Viklova stojí
- × dutá vrba, do které může tajemství pošeptat.
- × Díky tomu se Kukulínovi ulevilo.
- × Po čase král pořádal bál.
- × Basista, který na něm měl hrát, ztratil kolíček, a tak si ho udělal z viklovské vrby, kolem které muzikanti šli.
- × Jaké je to, když vám někdo svěří senzační tajemství?

- ✖ „Způsobil tam s basou
- ✖ králi čistou věc,
- ✖ jak na bále pustil
- ✖ po strúnách smyčec,
- ✖ tu řve basa, až všechno přehluší:
- ✖ „Král Lávra má dlouhé oslí uši,
- ✖ král je ušatec!“

- ✖ ...
- ✖ Nyní celý svět
- ✖ věděl od basy,
- ✖ nebylo nic platno
- ✖ skrývat pod vlasy,
- ✖ tak král Lávra nosil po tom bálu
- ✖ svoje dlouhé uši bez futrálu
- ✖ po všechny časy.

A po krátké době,
když utich povyk,
líbil se přec lidu
dobrý panovník,
zdálo se jim, že ty dlouhé uši
právě dobře ke koruně sluší,
velká věc je zvyk! –“(3)

- * Jak reagovali lidé, když zjistili, že král nechával nevinné popravit jen kvůli „svým uším“?
- * Nejdříve bylo trochu povyku, ale lidé si zvykli, dokonce se jim král s oslíma ušima líbil, oslí uši sluší
- * královské koruně

- * ⇒ satira

POUŽITÁ LITERATURA, CITACE

- ✦ HAVLÍČEK BOROVSKÝ, Karel. *Stokrát plivni do moře*. Praha: Československý spisovatel, 1990, ISBN 80-202-0208-0. (1) (2) (3)
- ✦ Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50